HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ר"מ סבר לה כר"ע בחדא בלא הביא שלש ופליג עלי' ח] בהביא שלש: **מ"ט.** אלא דאביי המדרש קאי דטעיה נפקא לן בלעיל [עא.] ממקום שאי אתה מביא אתה קורא ט)ומביא אילן אין מביאין עומר [כדאמרינן] בפ' כל קרבנות (לקמן פה.). לישנא דפריש לעיל יב] [עא.] משום כלאים מהדר אף אנטיעות:

קצירכם. ראשית קצירכם (ויקרא כג) לקצירכם תהא זו ראשית ולא לקציר מצוה: **מה ת"ל.** והא כתיב בסיפיה דקרא תקריב י] מנחת בכורין: **מן הקמה.** דכתיב מ) חרמש בקמה: **מן הלח.** דכתיב [ויקרא ב] כרמל: **בלילה.** כדאמרן בריש פירקין [סו.] אי אתה מוצא תמימות אלא מ"כ אתה מתחיל מבערב: **כל שהוא.** אף מן העמריס: **מ"מ.** אף מן הרחוק מירושלים: **ולהקטיר חלבים.** מה שמתעכל מן המזבח ממחזיר כל הלילה: מ) **שמצותו יא] כל היום.** כגון יב] שחיטה וזריקת דמים דכתיב (ויקרא ז) ביום צותו את בני ישראל וגו': **מה דיום בלילה לא.** דקדשים ששחטן בלילה פסולין דאמר במסכת זבח (דף מ.) זאת היא העולה י) הרי אלו מיעוטין פרט יג) לכשחטה בלילה פסולה כו' (מ) בפרק יוצא דופן (שם): מ) **אם יש אחרים.** אפילו במחובר יד] מביאין אחרת תחתיה וקולרין וטוחנין אותה ביום טו] שלא יאמרו מותר להקריב מנחה טמאה ואפי' דיחוד: **שנקלר שלא כמצותו פסול.** טז] מ)(הלכך) ומצות קצירה בלילה ולא ביום הלכך הא דתני לעיל נקלר ביום כשר רבי היא והא דתניא פסול רבי אלעזר ברבי שמעון: יז] מ)**רבו של אביו].** ר"ש תלמידו של ר"ע כדאמר ביבמות בפרק הבא על יבמתו (דף סב:) והיה העולם שמם עד שבא ר"ע כו': **כלל אר"ע.** במילה קא מיירי בפרק רבי אליעזר דמילה מ): **וסבר לה.** ר' אלעזר בר' ישמעאל דאמר קציר העומר מצוה ודוחה שבת: **ואי ס"ד נקלר שלא כמצותו כשר אמאי דוחה שבת.** הא קבירא יח] לן בר"ע דכל שאפשר לעשותה מע"ש אינה דוחה שבת אלא מדדמי שבת ש"מ נקלר שלא כמצותו פסול ומצותו לא הויא אלא במועלמי י"ט וגבי לילה נמי מצותו בלילה ולא ביום: **ורבי נאו תלמידיה דר"ש הוא.** יט] מ)מדר"ש דסבר לה בר"ע דכל שאפשר מע"ש לא דחיא שבת: **היינו מעלין לו כו'.** ורבי שמעון לטעמיה דאמר בעירובין (דף פט.) אחד גגות וחצירות רשות אחת להן לכלים ששבתו בתוכן: **אלונטית.** בגד להתפגג בו: **סבר לה כאידך דר"ש.** דאמר תביבה מצוה בשעתה הלכך אף על גב דכשרה מע"ש עבדי לה בשעתה ודחיא שבת וגבי מילה דאמר כל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אינה דוחה שבת כגון הבאת אזמל דאין לה זמן קבוע: **אבריס ופדריס כשרין כל הלילה ולא היה ממתין.** לאבני תמידין ומוספין דשבת עד שתחשך כ] אלמא דאין שבת מקום מצוה: **ורבי**

סבר לה כוותיה בחדא. בבה"ג הוה מלי לשנויי לעיל דאמר ע) בשיטת ר"ש אלא ניחא ליה לאוקומי כר"ע רבינא ואיכא האמת שלשה תנאי: **קצירכם ולא** קציר מצוה. בפרק כל שעה (פסחים דף כג.) דריש קצירכם שלכם יהא ולא דקצירכם דכל ישראל פ) **בריבות.** פירש בקונט' אלומות ואי אפשר לומר כן כדמוכח פרק אלו מציאות (בבא מציעא דף כב:): **מנין** שאם נקצר ביום כשר ודוחה **את השבת.** לרבי אליעזר דאמר כא] ק) (דאי) [דאפי'] אפשר לעשות מערב שבת דוחה את השבת ניחא אבל לר' עקיבא לא יתכן אע"ג דמצותו בלילה כיון דבדיעבד ביום כשר וצריך לומר דדוחה את השבת שאם לאו אקצירה קאי אלא אהקרבה והא דלקמן דדריש ליה ממועדי ה' שהקמוד קבע מועד אחד לכולן והכא מייתי לה מתקריב לאו דוקא דהא טומאה נפקא לן לקמן ממועדי ה' והכא מייתי לה מתקריב: **אף** הלילה ביום לא. ע"כ ביום שלמחרת קאמר דאי ביום שלפניו הרי הקטר חלבים כב] דכשריס ביום שחיטתן ותימה דא"כ י) מאי קשה לימא מתני' דלמא נקלר ביום כשר היינו ביום שלפניו כהקטרת חלבים כג] וי"ל דלענין קצירה לא שייך לחלק בין יום שלפניו ליום שלאחריו כדלעיל בריש פירקין (דף סו.) קצירה וספירה כד]: **הא** רבי הא רבי אלעזר ברבי שמעון. כסתם משנה דמגילה (דף כ:) הלכה כדפרישית בריש פירקין (דף סו. ד"ה זכר): **הבא** אחרת תחתיה. בפ"ק דיומא (דף ז.) מפרש דאפילו למאן דאמר טומאה אותרה היא בציבור מביא אחרת להתיר שיריס:

בשיטת רבי עקיבא רבו אמרה. מילתיה דר' עקיבא (שבת דף קנ.) ובפסחים בפ' אלו דברים (דף פט.:) ולקמן בשתי הלחם (דף פו.) ולא סבר לה כוותיה לגמרי אלא בהיא דכל מלאכה שאפשר כו' דפליג ר' אליעזר ולא סבר ליה כוותיה דשמותי הוא אבל בהיא דמה חריש רשות סבר לה כרבי ישמעאל ולא כרבי עקיבא דמוקי קרא לאחרים של ערב שביעית:

אמאי דחי שבת נקצירה מערב שבת. ואע"ג דלכתחילה מצותו בלילה כיון דדיעבד כשר לא הוי דומיא דתמיד דכתיב ביה במועדו לומר דדחי שבת ומסתברא דדומיא דתמיד בעינן:

שנאמר כאידך דרבי שמעון ו) דתניא ר' שמעון בא וראה ז כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי הקטר חלבים ואברים כשרים כל הלילה ולא היה ממתין להן עד שתחשך ורבי

מגילה כ:; ב) יומא ז. [תוספתא פ"ג ה"ט ע"ס], ג) יבמות יד. שבת קב. לקמן נו.נ.; פסחים סט:, ד) שביעית פ"ח מ"ד מכות ח: מ"ק ד. ר"ה ט., ה) תוספתא דעירובין פ"ב ה"י"ח שבת קמז: עירובין נא., ו) תוספתא דערכין פ"ב [פסחים סח: קה: קדושין לב. ע"ז תוליון נד: ע"ס], ז) ל"ל ומשה האילן כו' כדאמרי' בפ' כו' וללעגא דפיקשי' כו'. ל"ק, ח) [דברים טז], ט) ל"ל שמצותו ביום כו'. ל"ק, י) [ויקרא ו], יא) ל"ל אם יש בו במקומנו מביאין כו' אותה ביום הס"ד ואח"כ מה"ד הוי פקח ושתוק שלא יאמרו כו'. ל"ק, יב) ל"ק מ"ז, יג) גירסת ל"ק, יד) [שבת קב], טו) ל"ל מר"ש. ל"ק, טז) בשיטת ר"י. ל"ק, יז) [וע' תוס' שם ד"ה קצירכם], יח) שיך לעיל במשנה ד' עא., יט) ל"ק, כ) ל"ל מאי קשה דילמא מתני' דקתני נקלר ביום כו'. ל"ק,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מה דיום וכו' פסולה כו' הס"ד ומיבות בפרק יוצא דופן ומתקן:

מוסף רש"י

כלל אמר ר"ע. נתלק על ר"ש במקומיי מצוה שאין דומין הואיל ואפשר לעשותן מע"ש (שבת קל.). **שאפשר** לעשותה מערב שבת. כגון הבאתו מתוך נתחוס ומתיכת יבלנו (פסחים סט:). מה חריש רשות. ולא דכר הכתוב אלא לענין שבת דכתיב ביה ויכוס הכמיני תשבות בתרים ונקליר תשבות, כא נלמדך מה חרים אין לך חרים של מצוה ואפילו גזרות לגזרך עומר ושתי הלחם שהרי אם מצא חרוש ואני אינו חורש ואני אומרי לך בשבת, אף קליר שאני אוסר לך בשל רשות אני אוסר לך יצא קציר העומר שהוא מצוה. שאפילו מצא קליר מצוה לקצור ויש לך לגמוד מכאן שדוחה את השבת (ראש השנה ט. וכעי"ז מכות ח:). מעלין לו שמן. לשון בו אלונטית. להתפגג בה (עירובין צא.). מחצר לגג. ר"ש לטעמייה דאמר בעירובין (דף עד.) אחד גגות אחד חצירות ואחד קרפיפות נוהגן רשות אחת הן לטלטל מזה לזה ואפילו של בעלים הרבה (שבת קמז:). **חביבה מצוה בשעתה.** לגיים אנו לחבבה (תוליון נד:). **כשרים כל הלילה.** כדכתיב (ויקרא ו) על מוקדה על המזבח כל הלילה ויכול להקטירן כל הלילה, ואעפ"כ אין ממתינין להם עד שתחשך אלא מחללין שבת עליהן כדכתיב (במדבר כח) עולת שבת בשבתו על עולת התמיד אלמא חביב למהר מצוה בשעתה (פסחים סח:).

שיטה מקובצת

א) קציר מצוה ולא יעשה אותן: ב) [אלא] מניחן צבתים: ג) תיבות ת"ל תקריב נמחק: ד) ואם נקצר: ה) שמצותו ביום תיבות כל היום נמחק: ו) ונטמאת בידו: ז) מה חריש רשות. גליון שלא מצינו חרישה של מצוה. הרגמ"ה: ח) עליה בחדא: ט) דלעיל במתני': י) תקריב את: יא) שמצותו ביום: יב) כגון מליקה ולולב א): יג) פרט לשנשחטה: יד) במחובר אומרים לו הבא אחרת: טו) ביום הס"ד ומה"ד ושתוק שלא: טז) הלכך מצות קצירתה: יז) שמעון רבו של אביו: יח) סבריא ליה: יט) ליה מר"ש: כ) שתחשך אלא דתינן: כא) דאמר כל מלאכה שאפשר: כב) חלבים דמצותן משתחשך דכשרים טפי ביום מבלילה. תו"א: כג) חלבים וי"ל דהא בהא תליא דאי איתא דיום שלאחריו פסול משום דבעי קצירה סמוך לספירה א"כ אף שלפניו נמי לא הוי סמוך לספירה ופסול. תו"ח: כד) וספירה בלילה הס"ד:

פא א מיי' פ"ז מהל' תמידין ומוספין הל' ז:

פב ב ג מיי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה ו:

פג ד מיי' פ"ג מהל' מילה הלכה (ז) ז טוש"ע יו"ד סימן שנא סעיף ו ויו"ד סימן רסו סעיף ב:

פד ה [מיי' פ"ז מהל' תמידין ומוספין הלכה ז]:

פה ו מיי' פ"ג מהל' עירובין הלכה יט טוש"ע יו"ד סימן שעב סעיף ח:

פו ז מיי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה ג:

תורה אור השלם

1. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְקַצַרְתֶּם אֶת קְצִירָהּ וְהֲבֵאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל הַכֹּהֵן:
ויקרא כג י

2. וְאִם תַּקְרִיב מִנְחַת בְּכּוּרִים לַיְיָ אָבִיב קָלוּי בָּאֵשׁ גֶּרֶשׂ כַּרְמֶל תַּקְרִיב אֵת מִנְחַת בִּכּוּרֶיךָ:
ויקרא ב יד

רבינו גרשום

ר' מאיר סבר לה כר' עקיבא בחדא במנמר לקליות ופליג עליה בחדא במנמר לאוצר. מנמר היינו כעין מגומר שאין קוצר ביחד אלא מקומות מקומות: קוצרין מפני הנטיעות. תבואה שגדלה בין נטיעות (חדש) של אילן קודם לעומר מפני שמכחישין הנטיעות והיינו דומה דקוצר בית השלחין: ומפני בית האבל. אם אין להם מקום לישב לאנשים הבאים לבית האבל אלא בשדה קוצר אותה דהיינו לדבר מצוה וכן מפני בית המדרש: כריכות. עומרין קשורין: צבתין. מקובצין בלא קשירה: לא טרחינן. לעשות כדרכו לפני העומר משום שינוי: מה ת"ל שתי פעמים תקריב: להביא מן הקמה. דכתיב מהחל חרמש בקמה: תקריב כל שהוא. או קמה או עומרין: תקריב מ"מ שיכול למוצאו. בין ממקום רחוק דהוי יבש עד דאתי לעזרה. בין ממקום קרוב דהוי לח: מה דיום בלילה לא דכל היום כשר (לקצר) [להבאת] העומר דאמורי' הא כיצד קצירה וספירה בלילה והבאה ביום בלילה לא דכתיב ביום צוותו: אם יש אחרת. שנקצר בלילה שיכול להביא ממנה העומר יביא: שכל עומר שנקצר שלא כמצותו פסול. כלו' מוטב שיביא בטומאה משיקצור אחר ביום: ור' מכשיר אפי' ביום: כל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש כגון הרכבתו והבאתו חוץ לתחום: אבל מלאכה שאי אפשר כגון שחיטה וזרדחת קרביו דוחה שבת: וסבר לה ר' אלעזר כר' ישמעאל דאמר קצירת העומר מצוה. בזמנה: מה חריש רשות. דלא מצינו חרישה של מצוה: אף בקצירי דרשות תשבות יצא קצירת העומר שהיא מצוה דדוחה שבת: ור' אמאי מכשיר דמשמע דלא דחי שבת הא תלמיד דר' שמעון הוא דסבר לה כר' ישמעאל וכר' עקיב'

עין משפט נר מצוה

פא א מיי' פ"ז מהל' תמידין ומוספין הל' ז:

פב ב ג מיי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה ו:

פג ד מיי' פ"ג מהל' מילה הלכה (ז) ז טוש"ע יו"ד סימן שנא סעיף ו ויו"ד סימן רסו סעיף ב:

פד ה [מיי' פ"ז מהל' תמידין ומוספין הלכה ז]:

פו ז מיי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה ג:

דדחי שבת ואי שלא כמצוותו כשר היכי דחי שבת: ומנא לן דהיה תלמיד'. דתניא א"ר וכו': אלונטית שמלה: מחצר לגג ומגג לקרפף דרך גגות כדאמר כל גגות הניר רשות אחת הן לכלים ששבתו בחצר: ודאי תלמידיה הוה וסבר לה דדחי שבת ואמאי מכשיר: סבר לה כאידך דר' שמעון רביה: ולא היה ממתין להן עד שתחשך. שלא ידחו שבת אלא מקטירן בשבת הכא נמי אע"ג דשלא כמצותו כשר ביום כיון דמצותו בלילה אמרינן חביבה מצוה בשעתה ודחיא שבת:

א) אולי צ"ל כגון מליקה וקבלה והזיה דמיבה וכו'.